

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

ОФІЦІЙНИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В З'ЮНЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ

РІК XXX

Число 185. Джерсі Сіті, Н. Дж., п'ятниця, 11. серпня, 1922.

VOL. XXX

No. 185. Jersey City, N. J., Friday, August 11, 1922.

THREE CENTS

ЧОТИРИ ВЕЛИКІ ЮНІТ ГРОЗЯТЬ СТРАЙКОМ, ЯК ВІЙСКА НЕ БУДУТЬ УСУНЕНІ

КЛІВЛЕНД, Огайо, 9. серпня. — Урядники чотирьох великих юнітів заявили нині публічно, що на випадок, як уряд не вищофе військ та не заборонить вживати приватних сторожі, незадовго члени цих чотирьох юнітів вийдуть на загальний страйк.

Як заповів такого страйку вийшли на страйк кожна тисяча робітників в місті Джалет, Іліноїс. Покинули вони роботу для протесту проти військової охорони для власності залізничної Елджін, Джалет енд Істері.

Провідники чотирьох великих юнітів заявили, що члени їх юнітів так настроєні за страйком, що вони не можуть їх вже довше вдержати при роботі.

МАЙНЕРИ ДОМАГАЮТЬСЯ ОБЖАЛОВАВАННЯ ГУБЕРНАТОРА

ТЕРЕ ГОТ, Індіана, 9. серпня. — Тут відбулися нині великі масові збори та велика робітничая демонстрація, в якій брало участь кожно 5,000 людей, а котрої цілком було домагаєння поставити світлого губернатора Мекгера в обжалованне за те, що він вивів війська в страйковий округ копалин вугля.

КОНФЕРЕНЦІЯ МАЙНЕРІВ ТА ВЛАСТИТЕЛІВ ПОКИЩО БЕЗУСПІШНА

КЛІВЛЕНД, Огайо, 9. серпня. — Нині відбувся тут конференція представників власників копалин магнокого вугля та представників страйкувальних майнерів.

Конференцію відпочино не зробивши нікого кроку для покінчення страйку. Відпочино її на внесення Джана Луса, голови майнерської юніти, щоби в той спосіб дати нагоду власникам копалин з Індіани, котрі досі спротивлялися такій конференції, взяти в ній участь.

Конференцію відпочино на 24 години.

СТАН ПЕРЕГОВОРІВ В СПРАВІ ЗЕЛІЗНИЧОГО СТРАЙКУ

ВАШІНГТОН, 9. серпня. — Переговори в справі залізничного страйку не посулилися нині ні трохи вперед.

Тисяцями обоі сторони старіються переконати публіку за уряд про правдивість своїх тверджень. З одної сторони, представники залізничні хочуть доказувати цифрами, що рух на залізничних поправляється, себто що страйк зломаний, а з другої сторони, представники страйкарів доказують цифрами, що залізничні щораз гірше сповняють свою службу та що наближається хвиля повного паралічу перевозових средств.

УРЯДНИК ПРИЗНАЄ, ЩО КРАЙ НАХОДИТЬСЯ ПЕРЕД „ВУГЛЕВИМ ГОЛОДОМ“

РОЧЕСТЕР, Нью Йорк, 9. серпня. — Полковник Теодор Рузвельт, заступник міністра флоту, признає, що Залучені Джорджені наслідком залізничного та майнерського страйку перед справляють „голодом вугля“ та що уряд уже в найбільшій будущині буде примушений братися за drastичні средства, щоби запобігти загальний просто катастрофі.

ДОНЕСЕННЯ ПРО РІЖНІ КЛОПОТИ ЗЕЛІЗНИЦЬ ЧЕРЕЗ СТРАЙК
ВАШІНГТОН, 9. серпня. — З кількох місць доносять про ріжні безправні вчинки проти залізничних, залізничних сторожі, бо навіть пасажирів та стережучих шляхів військ.

Недавеко від міста Грінфілд, Мессечузетт, хтось обкидав камінням залізничний поїзд, наслідком чого поїзд хтось пошкодив кількох пасажирів.

В місті Вашингтон, Делавер, суддя засудив одного страйкарів на 300 доларів грошової кари та 18 місяців в'язниці за напад на страйкарів.

В місті Миддлвіллі, Нью Йорк, двоє страйкарів підпалив одного Муріна-страйкарів, як вертав з роботи з залізничної шпал, всадив його силою на автомобіль, поїхав за місто, наблизав сильно, а потім казали йому йти назавжди дорогою перед автом.

СТРАЙКОВІ ЗАВОРУШЕННЯ МАЙНЕРІВ

ВІЛКС-БАРЕ, Па., 9. серпня. — Коло майни Трусселі в Ітангтоні мало прийняти до повняжх заворушень на тлі майнерського страйку.

Громада з кількох сот страйкарів билася зі сторожками копалин та військами і пострілює. Заворушення мало початися з того, що урядники місцевих майнерських лавальє дозволили коштам робити напрямки коло копалин Трусселі. Се так не подобалося страйкарям, що вони викинули консервативних провідників за уряд, а потім пішли до копалин викладати робітників, що вийшли за роботу за дозволом юніти. Тут і прийшло до бієнок, в котрій майнери посилувалися камінням, вуглем та неглем, а поліція палками.

Підчас бієнок пострілювало кількох майнерів та кількох заступників шерифа. Страйкарі Антона Адамського відстрілено до шпиталю.

ДЕБАТА НАД МИТОМ

ВАШІНГТОН, 9. серпня. — Републіканський фармерський блок, на котрого чолі стоїть сенатор Гулліг з Айдахо, потепів нині поважний поряжкок, коли сенат відкинув домагаєння цього блоку установити привозове мито на шкряп.

КАТОЛИКИ ДОМАГАЮТЬСЯ ОСТРОГО ВИКОНУВАННЯ ПРОГИБИЩОГО ЗАКОНА

ФІЛАДЕЛФІЯ, Па., 9. серпня. — Відбуваючись тут конвенція Католицької Юніти Півної Тверезости в Америці прийняв одностайно резолюцію за стислим виконанням закону Вобстедера про виріб та торговлю алкогольними напінками.

ПОТВЕРДЖУЮТЬ ВАШІНГТОН-СЬКИЙ ДОГОВІР.

ЛОНДОН, 9. серпня. — Міністерство заграничних справ подає, що уряди Індії, Канади та Південної Африки згодилися на потвердження договору про зменшення морських зоружень, заключеного в Вашингтоні.

Сподіються, що Нова Фундландія потвердить договір в короткі часи.

ЗБОРІВСЬКЕ СВАТІО У ЧЕХІВ.

Дні 2. липня с. р. обходили Чехи в шість держав дуже торжественно рішчюю першого виступу чеської військової одиниці по стороні антанті, а саме, в битві під Зборівом в літі 1917. Хоч там, як пишуть, вони билася хоробро, Москалі мусили уступити на Тернопіль, а чеська „дружина“ крила відступ Москалі. Сим першим виступом зазначили Чехи, що вони не зі стріх переходили масово на бік Москалі, але свідомо. Відтак їх військова формація (чеські легіон) збільшилася, а з хвилею розпаду Австрії вони ступили загальнозвісно, як союзники антанті, а та очевидно, нагородила їх в першій мірі. Того дня відбулася в Празі велика військова нарада на Старомордовській площі. В параді взяли участь прем'єр д-р Бенеш, міністер війни Урджаль, начальник ген. штабу Мителхофер, чеські Соколи, заграничні гості, Чехи і Словаки з Росії і богато публіки. Подібні торжества відбулися всюди на провінції.

АРЕШТУВАННЯ В ДРОБОЧНИХ.

З припорок округного суду в Самборі арештовано в Дробочині інженіра Якова Ленарда, шефа будівництва, за надзвичайні в державній фабриці мінеральних олій „Польмін“, та вмішаних в сю справу Зісманів, власника цегельні. Бол. Тележницького, Том. Рахвала і Карла Шопена.

ТРАГІЧНИЙ СКОК ДО ПОТЯГУ В ГАЛИЧИНІ

Кондуктор Н. Савіцький мал наречено, дочку будинка біля Ознірої. Тому, що потяг звільнював біля помешкання нареченої, кондуктор чоті заіскакував з потягу, щоби поговорити з дівчиною. Недавеко заіскакуючи з потягу Савіцький упав під колеса потягу і згинув в присутності нареченої.

ЗА АВТОМОБІЛЬ ДЛЯ СЛОВАЧЧИН.

Орган президента міністрів д-ра Бенеша „Час“ поміщує вітчимі з меморіалу, предлодженого з початком цього року президентові словачького національного партією.

Сей меморіал підкріслює, що конституція для Словаччини повинна допустити засаду автономії. Дальше казкує він на те, що конституція для Словаччини повинна конче обняти засади федералізму, на віршавицької і американської, а навіть австрійської конституції, на основі якої рішення в справах віри і школи прислугувало автономію властим.

Вкінці меморіал підкріслює, що відповідно до сих домагаєнь словачького національного партії, праский уряд не повинен зволікати з переведенням їх в дію, бо в протилвний раз відносини поміж Словаччиною і Чехією ще більше зпогортяться бі.

СВІТОВА ТОРГОВЛЯ МАШИНАМИ.

Після статистичних даних, зібраних американським міністерством торгівлі, до 1913-го року Німеччина продукувала приблизно 44 процент усіх індустріальних машин на світі. Великобританія 30 процент, а Заучені Держави 20 процент. Лиш 6 процент давали всі прочі країни світу.

Підчас війни те відношення змінилося і в 1918-ім році американська продукція творила як 62 процент всієї кількості випущених на ринок машин. Однак в слідуючих роках з другі краї збільшили свою продукцію. В 1920-ім році Америка експортувала доверх 36 процент всієї числи індустріальних машин на суму 290 мільйонів доларів, Великобританія близько 36 процент на суму 287 мільйонів доларів, і Франція 5 з половиною процент на суму 43 мільйонів доларів. Експорт німечьких машин, перерваний в 1914-ім році, відпочино, як аж в 1920-ім, але вже від мая до грудня 1921 Німеччина експортувала індустріальних машин на суму 179 мільйонів доларів.

САМОВИВСТВО ПОЛЬСЬКОГО МАЙОРА

На днях повповні самовбивство майора К. Лістовскі, командант санітарного відділу, відзначений численний медаліями. Причиною самовбивства були переслідування його з боку генерала Звержховського, якому майор Лістовскі доказував дефравдації, надзвичайні і ріжні скандали в санітарній господарії польської армії.

РЕВІЗІТ У ЛЬОВІ.

Дні 18. липня с. р. відбулась поліційна ревізіт при вул. Полотського ч. 110 у студ. Дмитра Іванова і Юрія Павлюка. Ревізіт передали Хмівельські а агентим. При ревізіт забрано 2 листи з Чехословацького, університетський індекс і деякі записки особистого характеру. По ревізіт вище зазначених студентів арештовано, а по списанню протоколу випущено на волю.

ХОЛЕРА В ОДЕСІ.

З Москви доносять: Число занедаж на холеру огнику в Одесі 120 випадків на день.

РОЗСТРІЛЬНИЙ ДЕЗЕРТИРА.

На днях у Варшаві виконано засуд смертної кари на Юліана Адамчика, який дезертирував з польської армії і при арештуванні замордував двоє жандармів. Адамчика видав и уряду поліції його рідний батько, який жив негідливо з своїм сином.

ПОВСТАНЦІ В ПЕНЗЕНСЬКІЙ ГУБЕРНІ.

Як подають „Ізвестія“ (ч. 151) большевиськи проголошені в Нижнеомськом повіті стан облоги наслідком поширеного повстанчого руху.

„СВОБОДА“

приймає замовлення на друкування тикетів, розкладок, афіш, членських книжочок, статутів, книжок, конверт і листових паперів для Братств, Товариств і Сестриств, часописів і всіх інших ріжних, що входять в склад друкарських робіт.

РОБОТУ ВИКОНУЄМО ПО НАЙДЕШЕВІШИХ ЦІНАХ І НА ЧАС.

Простіться всі віддані У. Н. Союзу улаватися зі всіма замовленнями до своєї власної друкарні на адресу:

„СВОБОДА“

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА ПІД РУМУНСЬКИМ АРМОМ

Розпорядком румунських шкільних властей на Буковині назначено останній рішенчє до здавання іспиту з румунської мови, як обовязкового предмету для учителів нерумунської національності, до кінця цього року. Проти учителів, котрі не зложать цього іспиту, будуть заряджені відповідні кроки (втрата посади). На такі нечестиві безправства дозволяють собі румунські наїзники, бож нечувано се річ, щоби за два роки навчитися поправно чужої мови.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ СОЮЗ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА

Конгресом українського студентства західних земель України на еміграції, який відбувся в Празі від 20. червня до 7. липня с. р., утворено дні 4. липня „Центральний Союз Українського Студентства“ (скорочено: ЦЕСУС), а тимчасовим осідком в Празі ЦЕСУС має обдєднати всіх автономію, асоційтків, станові української студентської організації і має нести моральну, культурну, ставову і в межах своїх діяльності, матеріальну допомогу своїм членам.

ГРОМАДЯНСЬКИЙ ВЧИНІОК ЛЬВІВСЬКОГО УКРАЇНЦЯ

Супроти того, що ціна 13,000 мп. за закуплений д-р. І. Свенціцьким бюст поета М. Вороного додолота А. Коверка виявився різне низькою, д-р А. Говинкович додан артистично в власних фондах 14,000 мп. вважаючи цей даток допомогою для Нац. Музею.

МАЮТЬ ВІШАТИ УБИЙЦІВ ВІЛСОНА

ЛОНДОН, 9. серпня. — Міністерство внутрішніх справ відкинуло нині просьбу о проволочку у виконанню карі смерті на Йосифі Османлілі та Раджінділі Данді, котрих засуджено на кару смерті за вбитте англійського генерала Вільсона.

День виконання карі смерті був визначений на завтра.

ВАЖНІ ДОСВІДИ НА ПОЛІ ЛІТНИЦТВА

КЛЕРМОН-ФЕРАНД, Франція, 9. серпня. — Американський інженер Едмунд Елен відбув нині сім успішних заїтів при помочи машини без мотору.

Сім заїтів тревали разом 7 мінут 36 секунд і їх вважають дуже важним успіхом для спроб літання у воздузі без помочи мотору. На тім самім полі, де лігав Елен, літали також французькі дєтуні, але вони потрапили удержатися в воздузі лишень дуже короткий час.

БУВШИЙ НІМЕЦЬКИЙ ЦІСАР ПОЗИВАЄ В СУД ДРАМУ

БЕРЛІН, 9. серпня. — Перед берлінським судом відбулася розправа над позвом бувшого німецького цісара Вільгельма II. проти німецької театральної драми „Димісія“, котрих мали не задовго ставити в Берліні, а в котрій автор зобразив димісію німецького канцлера Бісмарка на домагаєння Вільгельма II.

До позву цісара прилучилася також панні Бетіхер, адова по міністрі в кабінеті Бісмарка. Обое вносили позов на ті основі, що жива особа має право протиставити виставляно себе в театральному представленні.

Суд признає саунішність позовникам.

ПЕРЕРВА В ЛОНДОНСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

ЛОНДОН, 9. серпня. — Англітська конференція ступаюла нині знов перед поважними перешкодами, так що нинішнє заізданнє не могає відбутись через розбіжність поглядів французів та англійського прем'єра.

Оба прем'єри вважали за відповідне скаливати в справі політичної ситуації засідання своєї кабінетів. Тимчасом комітет знітоків видав своє окреме рішенчє про пропозиції Франції щодо забезпечення сплати зі сторони бувших воєрків Англії. Експерти признали аж пропозиції Франції без практичного значіння.

КРИТИЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ ПОРТУГАЛЬСЬКОГО УРЯДУ

МАДРИД, Іспанія, 9. серпня. — Як доносять до еспанських газет з Португалії, в Іспанії Португалії проголошено генеральний страйк.

Наслідком цього проголошення лобуються поважними заворушення. Предвядіваючись їх, уряд переніс свій осідок з міста Лізбона до форту Кашкаєс, 14. миль від столиці, а рішчюю проголосив стан облоги в краї і заіщення всіх конституційних гарантії.

ДРУКАРНІЯ

У. НАРОДНОГО СОЮЗУ

„СВОБОДА“

приймає замовлення на друкування тикетів, розкладок, афіш, членських книжочок, статутів, книжок, конверт і листових паперів для Братств, Товариств і Сестриств, часописів і всіх інших ріжних, що входять в склад друкарських робіт.

РОБОТУ ВИКОНУЄМО ПО НАЙДЕШЕВІШИХ ЦІНАХ І НА ЧАС.

Простіться всі віддані У. Н. Союзу улаватися зі всіма замовленнями до своєї власної друкарні на адресу:

„СВОБОДА“

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

